

OPIKKELIJOIDEN PÄIHDEOHJELMA

Toimenpideohjelma opiskelijoiden päihteiden käytön ehkäisemiseksi ja ongelmatilanteisiin puuttumisen tueksi

Sisällys

1	Johdanto	3
2	Ennaltaehkäisevä toiminta	4
2.1	Yliopiston/Tiedekunnan rooli	4
2.1.1	Toiminnan organisointi	4
2.1.2	Opettajatuutoritoiminta	4
2.1.3	Opiskelijatuutoritoiminta	4
2.2	YTHS:n rooli	4
2.3	Opiskelijajärjestöjen rooli	5
3	Päihdeongelman tunnistaminen	5
3.1	Yliopiston/tiedekunnan rooli	5
3.2	YTHS:n rooli	5
3.3	Opiskelijoiden ja opiskelijajärjestöjen rooli	5
4	Päihdeongelmaan puuttuminen	6
4.1	Puheeksiotto	6
4.1.1	Opetushenkilökunnan tekemä puheeksiotto	6
4.1.2	Päihdeyhdyshenkilö	6
4.1.3	YTHS:n rooli	7
4.1.4	Opiskelijoiden ja opiskelijajärjestöjen rooli	7
4.2	Opetustilanteesta poistaminen	7
4.3	Huumausainetestaus	7
5	Hoitoonohjaus	9
5.1	Hoitoonohjausneuvottelu	9
5.2	Hoitovaihtoehdot	9
6	Päihdeongelma ja seuraamukset	9
6.1	Opiskelutilanteesta poistaminen	9
6.2	Opetukseen osallistumisen epääminen	10
6.3	Kirjallinen varoitus ja määräaikainen erottaminen	10
6.4	Opiskeluoikeuden peruuttaminen (SORA-alat)	10
6.5	YTHS:n rooli	11
7	Arkaluonteisen tiedon käsittely ja luottamuksellisuus	11
	Lähteet	13
	Liitteet	14
	Liite 1 Opetustilanteesta poistaminen päihdekäytön takia	14
	Liite 2 Tiedonsiirtolomake yliopistolta terveydenhuollolle	15

1 Johdanto

Päihteidenkäytöllä voi olla merkittävä vaikutus opiskelijan suoriutumiseen opinnoissa ja jaksamiseen. Nuorena aikuisena omaksutut päihdekäyttötottumukset usein jatkuvat samanlaisina myöhemmin elämässä.

Päihteillä tarkoitetaan tässä ohjelmassa alkoholia, huumeita ja lääkkeitä, joita on käytetty päihdyttävässä tarkoituksessa.

Päihdeohjelman tavoitteena on

- edistää opiskelu- ja työkykyä,
- edistää opiskelijoiden terveyttä ja hyvinvointia,
- ennaltaehkäistä päihdehaittoja,
- helpottaa puuttumista opiskelijan päihdeongelmaan ja
- parantaa hoitoonohjausta.

Lisäksi päihdeohjelman pitkän aikavälin tavoitteena on vaikuttaa opiskelijoiden päihteidenkäyttökulttuuriin. Ohjelma on laadittu Unifin johdolla yliopistojen, Suomen ylioppilaskuntien liiton (SYL:n) ja Ylioppilaiden terveydenhoitosäätiön (YTHS:n) yhteistyönä vuonna 2014. Päihdeohjelma on päivitetty OHA-forumin, UNIFIn, YTHS:n sekä SYLin yhteistyönä vuonna 2018.

Yliopistolain 43 d §:n 3 momentin mukaan yliopistolla on oltava opiskelijahuollon toimijoiden kanssa yhteistyössä laaditut kirjalliset toimintaohjeet opiskelijoiden päihteiden käytön ehkäisemiseksi ja päihdeongelmiin puuttumiseksi, jotta se voi vaatia huumausainetestiä koskevan todistuksen yliopistolaissa säädetyissä tilanteissa. Tämä ohjelma sisältää lain kohdassa edellytetyt toimintaohjeet, jotka yliopisto voi implementoida osaksi ohjeistustaan.

Päihdeohjelman tavoitteena on sanktioiden sijasta korostaa ennaltaehkäisyä, tunnistamista, ohjausta ja varhaista puuttumista. Kaikissa yhteyksissä on pidettävä huolta siitä, ettei asianosaisten oikeusturvaa loukata. Arkaluonteisen tiedon käsittelystä ja luottamuksellisuudesta katso luku 7.

Yliopistossa ja tiedekunnissa on opiskelijoiden **hyvinvointityöryhmä** tai vastaava työryhmä, jonka tehtävänä on erityisesti ennaltaehkäisevän päihdetyön suunnittelu ja koordinointi yliopistossa/tiedekunnassa. Se myös koordinoi päihdeohjelman toteuttamista ja sopii yhteisistä toimintavoista päihdeasioissa.

Yliopistossa/tiedekunnissa voi olla nimetty **päihdeyhdyshenkilö** opiskelijoiden päihteiden käytön ehkäisemiseksi ja ongelmatilanteisiin puuttumisen tueksi (opiskelijoiden päihdeyhdyshenkilö). Tehtävä voi olla yhdistettynä hyvinvointiyhdyshenkilön tai henkilökunnan päihdeyhdyshenkilön tehtävään. Päihdeyhdyshenkilön tehtävänä on antaa neuvoja ja tukea opiskelijoiden päihdeongelmaan puuttumisessa ja puheeksioton toteuttamisessa. Hän kokoaa ilmoitukset päihdekäytön takia opetuksesta poistetuista opiskelijoista, organisoii ja osallistuu yliopiston/tiedekunnan edustajana hoitoonohjausneuvotteluun, huolehtii opiskelijan kuulemisesta huumetestausta varten sekä koordinoi huumetestauksen toteuttamista. Lisäksi hän toimii yhteyshenkilönä päihdeasioissa yliopiston/tiedekunnan, YTHS:n ja tarvittaessa hoitoyksiköiden välissä. Mikäli yliopistossa/tiedekunnassa ei ole erillistä, nimettyä opiskelijoiden päihdeyhdyshenkilöä, hänelle kuuluvat

tehtävät hoitaa pääsääntöisesti yliopiston tai tiedekunnan opintoasiainpäällikkö tai vastaava henkilö.

2 Ennaltaehkäisevä toiminta

2.1 Yliopiston/Tiedekunnan rooli

Yliopisto/Tiedekunta edistää päihdeettömää opiskeluympäristöä ja vastuullista alkoholin käyttöä. Päihdeohjelmasta tiedotetaan opiskelijoille säännöllisesti lukuvuosittain: uusille opiskelijoille opintojen aloitusviikolla tai orientoivissa opinnoissa ja myöhemmin opintojen aikana soveltuvin osin esimerkiksi harjoittelujaksojen yhteydessä.

2.1.1 Toiminnan organisointi

Yliopistossa/Tiedekunnassa on opiskelijoiden hyvinvointi- tai vastaava työryhmä, jonka jäsenenä on sekä opetushenkilökuntaa että opiskelijoita. Työryhmän tehtävänä on ennaltaehkäisevän päihdetyön suunnittelu, yhteisistä toimintatavoista sopiminen ja muiden hyvinvointiin liittyvien kysymysten käsittely. Hyvinvointityöryhmä seuraa yliopiston/tiedekunnan päihdetilannetta vuosittain. Tukea työryhmän työhön voidaan hakea YTHS:n tiedekuntavastaavilta tai terveystalveluyksikön johtajalta, yliopiston opintohallinnosta tai ylioppilaskunnasta.

Yliopistossa/tiedekunnassa voi olla nimetty **päihdeyhdyshenkilö** opiskelijoiden päihdeiden käytön ehkäisemiseksi ja ongelmatilanteisiin puuttumisen tueksi (opiskelijoiden päihdeyhdyshenkilö).

2.1.2 Opettajatuutoritoiminta

Jokaisella opiskelijalla on opintojen alkuvaiheessa nimetty opettajatuutori tai vastaavaa tehtävää hoitava henkilö muulla nimikkeellä. Opettajatuutori on opiskelijan tukihenkilö opintojen etenemiseen liittyvissä kysymyksissä, ja hän myös ohjaa opiskelijaa henkilökohtaisen opintosuunnitelman (HOPS) tekemisessä. Opettajatuutorit ja opiskelijat tapaavat sekä ryhmätapaamisissa että tarvittaessa yksilötapaamisissa.

Henkilökohtaisen ohjauksen yhteydessä opiskelijan jaksamiseen, hyvinvointiin ja päihdeidenkäyttöön liittyvät kysymykset voivat nousta esille. Tiedekunnan on huolehdittava riittävästä koulutuksesta ja tuesta, jotta opettajatuutorit pystyvät toimimaan myös tällaisissa tilanteissa.

2.1.3 Opiskelijatuutoritoiminta

Ensimmäisestä opiskelupäivästä lähtien jokaisella opiskelijalla on nimetty opiskelijatuutori. He ovat yliopiston valitseamia ja valtuuttamia vertaisohjaajia, jotka tutustuttavat uudet opiskelijat tiedekuntaan, opintoihin, vanhempiin opiskelijoihin ja muuhun yliopistoon.

Tuutorikoulutuksissa suositellaan käsiteltäväksi vastuullista alkoholin käyttöä. Opiskelijatuutorointiin liittyvissä tilaisuuksissa huomioidaan, että kaikki opiskelijat eivät käytä alkoholia ja tapaamisissa suositetaan päihdeettömiä ympäristöjä.

2.2 YTHS:n rooli

YTHS:

- tukee opiskelijoiden päihdeettömyyttä ja päihdeiden riskikäytön ennalta ehkäisyä
- antaa opiskelijoille terveystarkastuksien yhteydessä tietoa alkoholinkäytön tai muun päihdekäytön vaikutuksista terveyteen ja opiskelukykyyn
- pitää esillä päihdeettömyyttä ja terveyttä edistäviä aiheita opiskelijoiden hyvinvointitapahtumissa ja verkkosivuillaan

- seuloa alkoholin riskikäyttöä AUDIT-testillä sekä tarjoaa ohjausta ja neuvontaa riskikäyttäjille
- osallistuu oppilaitoksen päihdeyöryhmän/päihdeyhdyshenkilöiden kokouksiin ja päihdehaittoja ehkäisevän koulutukseen toteuttamiseen

Tietoa korkeakouluopiskelijoiden päihteidenkäytöstä kerätään valtakunnallisesti toteutettavalla korkeakouluopiskelijoiden terveyskyselyllä (KOTT) neljän vuoden välein. Lisäksi YTHS:n ensimmäisen vuoden opiskelijoiden sähköisestä terveyskyselystä on mahdollista saada tiedekuntakohtaista tietoa päihteiden käytöstä. Tietoja voidaan hyödyntää mm. hyvinvointityöryhmissä yliopistojen ennaltaehkäisevän päihdetyön suunnittelussa.

2.3 Opiskelijajärjestöjen rooli

Opiskelijoiden hyvinvointityöryhmän on hyvä käydä vuosittain opiskelijajärjestöjen edustajien kanssa keskustelua päihdekulttuurista yliopiston/tiedekunnan opiskelijatoiminnassa. Yhteistyössä opiskelijajärjestöjen kanssa voidaan sopia yliopiston/tiedekunnan toimintaympäristöön sopivista vastuullista alkoholikulttuuria tukevista toimintatavoista.

Keskustelua kannattaa käydä mm. uusien opiskelijoiden vastaanotosta ja ensimmäisen syksyn opiskelijatapahtumista. Kastajaisilla ja muilla vastaavilla tapahtumilla on merkittävä rooli siinä, millainen kuva uusille opiskelijoille syntyy opiskelijayhteisöstä ja opiskelukulttuurista.

3 Päihdeongelman tunnistaminen

3.1 Yliopiston/tiedekunnan rooli

Päihteiden haitallinen käyttö saattaa ilmetä päihtyneenä tai krapulaisena esiintymisenä, alkoholin tuoksuna tai muina suorina päihdekäytön merkkeinä. Haitallinen päihdekäyttö voi olla taustatekijänä monenlaisessa oireilussa sekä elämänhallinnan ja toimintakyvyn ongelmissa, kuten toistuvissa lyhyissä poissa oloissa, myöhästelyssä tai opintosuoritusten huonontumisessa. Oireilun ja vaikeuksien taustalla voi olla monenlaisia muita asioita. Varhainen välittäminen ja puheeksi ottaminen voi olla opiskelijan kannalta hyödyllistä. Puheeksi ottamisen tulee tapahtua rakentavasti ja leimaamattomasti.

Jos henkilökunnalla herää huoli opiskelijan mahdollisesta päihdeongelmasta, asia pitää ottaa kyseisen opiskelijan kanssa välittömästi puheeksi (katso luku 4.1).

3.2 YTHS:n rooli

YTHS pyrkii tunnistamaan haitallisen päihteiden käytön ensimmäisen vuoden opiskelijoiden terveyskyselyssä (Sätky) ja ottamalla päihdekäytön aktiivisesti puheeksi vastaanotoilla. Vastaanotoilla selvitetään päihteiden käytön mahdollista yhteyttä opiskelijan terveydentilan ja toimintakyvyn ongelmiin.

3.3 Opiskelijoiden ja opiskelijajärjestöjen rooli

Opiskelijat ja opiskelijajärjestöt ovat avainasemassa opiskelijatovereiden päihdeongelmien tunnistamisessa. Todennäköisesti opiskelijatoverit havaitsevat muita tahoja helpommin ja varhaisemmin päihdekäyttöön liittyviä ongelmia. Tällaisia tilanteita ovat erityisesti, kun opiskelija toistuvasti loukkaa itseään tai joutuu tappeluun päihtymystilan takia. Samoin toistuva alkoholin juominen sammumispisteeseen asti tai niin, ettei edellisen illan tapahtumista ole muistikuvia, ovat aina merkkejä alkoholin ongelmakäytöstä. Huumeiden käyttöön voi liittyä aistiharhoja, harhajatoksia, outoa tai aggressiivista käytöstä. Opiskelijatoverit tietävät usein opetushenkilökuntaa paremmin, milloin päihdekäyttö vaikuttaa myös opintosuorituksiin.

Yliopiston/Tiedekunnan ja opiskelijajärjestöjen on hyvä sopia yhteisistä toimintatavoista päihdeongelmien puheeksiottamisessa. Puheeksiottamiseen ja toimintatapojen kehittämiseen saa tukea esimerkiksi ylioppilaskunnasta, yliopiston/tiedekunnan opiskelijoiden päihdeyhdyshenkilöltä, opintohallinnosta ja YTHS:stä.

4 Päihdeongelmaan puuttuminen

Mahdollisimman varhainen puuttuminen päihdeongelmaan sekä puheeksiotto ovat ensisijaisia toimia, kun opiskelijan päihdekäyttö on huolta herättävää. Mitä varhaisemmin päihdekäyttö otetaan puheeksi, sitä helpompi on vähentää siitä koituvia haittoja.

Henkilökunnalle ja opiskelijoille tulee tarjota tukea ja koulutusta päihdekäyttöön puuttumiseen ja ongelmien puheeksiottoon. Päihdeohjelma ja siihen liittyvä toiminta on tarkoituksenmukaista liittää yliopiston varhaisen tuen malliin.

Huolta herättävän päihdekäytön voi ottaa puheeksi opetushenkilökuntaan tai muuhun henkilökuntaan kuuluva, opettajatuutori tai opiskelijatoveri. Päihdekäyttöön puuttumisen ja puheeksioton tavoitteena on ensisijaisesti tukea opiskelijaa opinnoissaan. Kaikissa yhteyksissä on pidettävä huolta siitä, ettei asianosaisten oikeusturvaa loukata.

Yliopisto voi velvoittaa opiskelijan esittämään huumausainetestiä koskevan todistuksen tietyin perustein. Yliopistolain 43 d § sisältämät edellytykset (katso luku 4.3) huumausainetestauksen osalta tulee selvittää kussakin tapauksessa erikseen.

4.1 Puheeksiotto

4.1.1 Opetushenkilökunnan tekemä puheeksiotto

Jos opetushenkilökunnalla herää huoli opiskelijan päihdeongelmasta, asia on syytä ottaa puheeksi välittömästi hänen kanssaan. On suositeltavaa, että puheeksiottaja on opiskelijan opettajatuutori. Puheeksioton voi tehdä myös muu opetushenkilökuntaan kuuluva, jolla on osaamista tai kokemusta puheeksiotosta tai joka sillä hetkellä tuntee opiskelijan tilanteen parhaiten. Opettajan ja opiskelijan keskustelut asiasta ovat luottamuksellisia eikä opettaja saa kertoa opiskelijan henkilötietoja ilman opiskelijan suostumusta. Mahdollisista jatkotoimenpiteistä sopivat puheeksioton tehnyt opettaja ja opiskelija yhdessä.

Puheeksiotto on avoimessa ilmapiirissä tapahtuva keskustelu, jossa päihdeongelman arkaluontoisuus on otettava huomioon. Puheeksiotto tehdään aina kahden kesken. Opiskelijan päihdekäytöstä ei saa keskustella ryhmätilanteessa esimerkiksi muiden opiskelijoiden kuullen. Keskustelun tarkoituksena on ilmaista huoli opiskelijan päihdekäytöstä ja sen vaikutuksista hänen opintoihinsa ja hyvinvointiinsa. Tällaisissa tilanteissa keskustelu itsessään toimii varhaisena puuttumisena, mutta tilanne on syytä arvioida uudelleen esimerkiksi muutaman kuukauden kuluttua. Puheeksiotossa opiskelijalle voidaan myös suositella yhteydenottoa YTHS:ään kokonaistilanteen arviointia varten.

Päihdeyhdyshenkilöltä saa neuvoja ja tukea puheeksioton toteuttamiseen.

4.1.2 Päihdeyhdyshenkilö

Opetushenkilökunta, opettajatuutori tai opiskelija voivat ottaa yhteyttä yliopiston/tiedekunnan opiskelijoiden päihdeyhdyshenkilöön, mikäli opiskelijan päihdekäyttö on huolta herättävää ja he toivovat neuvoja ja tukea siihen, miten puuttua siihen. Päihdeyhdyshenkilö kokoaa ilmoitukset päihdekäytön takia opetuksesta poistetuista opiskelijoista (liite 3).

Päihdeyhdyshenkilö toimii yhteyshenkilönä tiedekunnan, YTHS:n ja tarvittaessa hoitoyksiköiden välillä. Päihdeyhdyshenkilö tehtävänä on koordinoida/organisoida huumausainetestaus. Hän myös koordinoi ja osallistuu yliopiston/tiedekunnan edustajana hoitoonohjausneuvotteluun (katso luku 5.1).

Mikäli yliopistossa/tiedekunnassa ei ole nimettyä opiskelijoiden päihdeyhdyshenkilöä, hänen tehtävänsä hoitaa yliopiston/tiedekunnan opintoasiainpäällikkö.

4.1.3 YTHS:n rooli

YTHS:

- antaa neuvontaa päihteiden haitoista ja puuttuu haitalliseen käyttöön esim. mini-interventiolla
- ohjaa päihderiippuvaisen opiskelijan tarvittaessa päihdehoidosta vastaavaan palveluun
- osallistuu hoitoneuvotteluihin ja toimii hoitoonohjaustilanteissa asiantuntijana (kuntoutussuunnitelma)
- seuraa opiskelijan päihdehäiriön hoidon toteutumista
- tukee päihdekuntoutujan paluuta opiskeluun
- toimii päihdeksi tilanteissa muun opiskeluyhteisön tukena

YTHS:n työntekijöitä sitoo vaitiolovelvollisuus, joten kaikki potilaan kanssa käydyt keskustelut ovat luottamuksellisia, eikä niistä välitetä tietoa yliopistolle. Mikäli opiskelijan epäillä olevan päihteiden käytön vuoksi vaaraksi opiskeluyhteisön tai harjoittelupaikan turvallisuudelle on terveydenhuollon ammattihenkilöllä salassapitosäännösten estämättä oikeus antaa terveydentilaan ja toimintakykyyn liittyviä tehtävien hoidon kannalta välttämättömiä tietoja yliopiston rehtorille, harjoittelusta vastaaville henkilöille ja yliopiston turvallisuudesta vastaavalle muulle henkilölle opiskelun turvallisuuden varmistamiseksi (ks. myös luku 7).

4.1.4 Opiskelijoiden ja opiskelijajärjestöjen rooli

Jos opiskelijatoverin päihdekäyttö herättää huolta, se tulisi ottaa puheeksi hänen kanssaan mahdollisimman pian, esimerkiksi juhlien jälkeen. Tärkeää puheeksiotossa on antaa palautetta opiskelijatoverille siitä, että hänen päihdekäyttönsä on herättänyt huolestumista tai siitä, että hän käyttää liikaa alkoholia. Neuvoa, tukea ja apua puheeksiottoa varten voi kysyä ylioppilaskunnasta ilman, että opiskelijatoverin henkilöllisyys paljastuu. Suositeltavaa on neuvoa opiskelijatoveria ottamaan yhteyttä YTHS:ään tarkempaa tilannearviointia varten.

4.2 Opetustilanteesta poistaminen

Yliopistolain 45 §:n mukaan opetusta häiritsevä, väkivaltaisesti tai uhkaavasti käyttäytyvä tai toisen henkeä tai terveyttä vaarantava opiskelija voidaan määrätä poistumaan tilasta, jossa opetusta annetaan, taikka yliopiston järjestämästä tilaisuudesta.

Mikäli opetustilanteesta tai tilaisuudesta poistaminen on johtunut päihteiden käytöstä, suositellaan, että sen yhteydessä tai mahdollisimman pian sen jälkeen järjestetään puheeksiottotilaisuus. Opetuksesta poistamiset kirjataan (liite 1) ja toimitetaan tiedekunnan päihdeyhdyshenkilölle.

4.3 Huumausainetestaus

Todistusta huumausainetestistä voidaan vaatia kaikkien alojen yliopisto-opiskelijoilta, ei vain niiltä, joita koskee SORA-lainsäädännön soveltuvuusarviointi.

Yliopisto voi velvoittaa opiskelijan esittämään huumausainetestistä koskevan todistuksen, jos on perusteltua aihetta epäillä, että opiskelija on huumausaineiden vaikutuksen alaisena opintoihin

kuuluviassa käytännön tehtävissä tai harjoittelussa tai että opiskelijalla on riippuvuus huumeista (yliopistolaki 43 d §). Yliopiston tulee määrittellä selkeästi se/ne yliopiston toimija/toimijat (esim. dekaani), jotka voivat velvoittaa opiskelijaa esittämään huumausainetestiä koskevan todistuksen, koska yliopistolaissa ei ole tästä säännöstä. Koska päihtymysepäilyn synnyttyä opiskelija pitää saada testiin välittömästi, näitä toimijoita pitää nimetä riittävän monta.

Edellytyksenä on lisäksi, että testaaminen on välttämätöntä opiskelijan toimintakyvyn selvittämiseksi ja opiskelija toimii sellaisissa tehtävissä, jotka edellyttävät erityistä tarkkuutta, luotettavuutta, itsenäistä harkintakykyä tai hyvää reagointikykyä ja jossa huumeiden vaikutuksen alaisena tai huumeista riippuvaisena toimiminen

1. vakavasti vaarantaa opiskelijan itsensä tai toisen henkeä tai terveyttä,
2. vakavasti vaarantaa salassapitosäännöksiin suojattujen tietojen suojaa tai eheyttä tai
3. merkittävästi lisää yliopiston tai harjoittelupaikan hallussa olevien huumausainelain (373/2008) 3 §:n 1 momentin 5 kohdassa tarkoitettujen aineiden laittoman kaupan ja leviämisen riskiä (yliopistolaki 43 d §).

Huumeista varten opettaja tai harjoittelun ohjaaja täyttää liitteenä 2 olevan lomakkeen ensimmäisen sivun ja toimittaa sen yliopiston/tiedekunnan opiskelijoiden päihdehdyshenkilölle. Lomaketta täytettäessä on olennaista arvioida ja kuvata konkreettisesti opiskelijan toimintakyvyn heikentyminen. Testin, lomakkeessa olevan toimintakykyarvioin ja terveydenhuollon yksikössä tehtävän toimintakykyarvioin perusteella terveydenhuollon toimintayksikkö laatii selvityksen siitä, onko opiskelija käyttänyt huumausaineita muihin kuin lääkinällisiin tarkoituksiin siten, että hänen toimintakykynsä on heikentynyt. Opiskelijan toimintakyky saattaa erota oppilaitoksessa ja terveydenhuollossa, joten lomakkeen täyttäminen on ensiarvoisen tärkeää.

Päihdehdyshenkilö sopii terveydenhuollon (yleensä YTHS:n) kanssa huumeista käytännönjärjestelyistä. Mikäli päihdehdyshenkilö ei ole välittömästi käytettävissä opettaja tai ohjaaja voi hoitaa huumausainetestauksen järjestelyt. Mikäli suinkin mahdollista, huumeista on päästävä saman vuorokauden sisällä kuin epäily huumeiden vaikutuksen alaisena olosta syntyi, ensisijaisesti välittömästi.

Opiskelija saa testiä koskevan todistuksen terveydenhuollon toimintayksiköltä yliopistolle kohtuullisessa ajassa, joka selvitetään etukäteen testejä suorittavan yksikön kanssa. Yliopisto vastaa huumausainetestiä koskevasta todistuksesta aiheutuvista kustannuksista. On suositeltavaa, että päihdehdyshenkilö tiedottaa YTHS:n yksikköä heti, kun opiskelija on veloitettu esittämään huumausainetestiä koskevan todistus.

Veri- ja/tai virtsanäyte annetaan valvotuissa, kontrolloiduissa olosuhteissa noudattaen sosiaali- ja terveystieteiden ohjeistusta työpaikan huumeista. Testitulokset tulkitaan yliopistosta riippumattomassa terveydenhuollon yksikössä, joka on yleensä YTHS. Testattavalla on aina oikeus saada testitulokset kirjallisena.

Huumausainetestaukseen määrääminen on tosiasiallista hallintotoimintaa, joka tehdään perustellusta syystä saadun taustatiedon perusteella. Opiskelija voi kieltäytyä menemästä testiin. Tällöin hän ei luonnollisesti voi esittää yliopistolle huumausainetestiä koskevaa todistusta, jonka yliopisto on hänet velvoittanut esittämään. On myös mahdollista, että opiskelija suostuu menemään testiin, mutta kieltäytyy esittämästä yliopistolle sitä koskevaa todistusta. Testiä koskevan todistuksen esittämisestä kieltäytyminen voi johtaa kurinpitotoimiin: rehtori voi YOL 45 §:n nojalla antaa opiskelijalle kirjallisen varoituksen. Mikäli opiskelija varoituksen saatuaan toistuvasti kieltäytyy esittämästä testiä koskevaa todistusta, yliopiston hallitus voi erottaa opiskelijan määrääjäksi, enintään yhdeksi vuodeksi. Tällaiset kurinpitopäätökset (sekä varoituksen antaminen että määrääjäksi erottaminen) ovat hallintopäätöksiä, ja ennen niiden tekemistä opiskelijaa on asianmukaisesti kuultava. Kuuleminen on luonnollisesti tarpeen myös siinä tilanteessa, jossa testin tulokset

sen perusteella harkitaan SORA-menettelyn käynnistämistä opiskelijan opiskeluoikeuden peruuttamiseksi.

5 Hoitoonohjaus

5.1 Hoitoonohjausneuvottelu

Mikäli päihdekäyttö on selvästi vaikuttanut opiskelijan opintosuorituksiin, vaarantanut turvallisuutta taikka vakavalla tavalla opiskelijan omaa terveyttä tai opiskelijan huumausaineiden käyttö on riippuvuustasoista, päihdeyhdyshenkilö tai, mikäli yliopistossa/tiedekunnassa ei ole opiskelijoiden päihdeyhdyshenkilöä, yliopiston/tiedekunnan opintoasiainpäällikkö järjestää hoitoonohjausneuvottelun.

Hoitoonohjausneuvottelua varten kerätään tarvittavat taustatiedot, ja osallistujille lähetetään kirjallinen kutsu, joka sisältää tiedon osallistujista ja neuvottelun tavoitteesta. Hoitoonohjausneuvotteluun osallistuvat 1) opiskelija, 2) YTHS:n edustaja, 3) yliopiston/tiedekunnan edustaja tai edustajat (esim. opettaja tai päihdeyhdyshenkilö) sekä 4) tarvittaessa opiskelijan tukihenkilö. Neuvottelun puheenjohtajana toimii YTHS:n edustaja. Päihdeyhdyshenkilö toimii yhteyshenkilönä tiedekunnan, YTHS:n ja tarvittaessa hoitoyksiköiden välillä.

On suositeltavaa, että hoitoonohjauksen nopeuttamiseksi opiskelija ottaisi itse yhteyttä YTHS:ään tilannekartoitusta sekä hoidonsuunnittelua varten jo ennen neuvottelua. YTHS:n käyntien sisältö on luottamuksellinen, eikä läpikäytyjä asioita käsitellä hoitoonohjausneuvottelussa ilman opiskelijan suostumusta.

Hoitoonohjausneuvottelun tarkoituksena on saada opiskelija ymmärtämään hoidon tarpeensa ja hakeutumaan hoitoon sekä varmistaa, että hänelle on hoitoa tarjolla. Vastuu hoitoon sitoutumisesta on opiskelijalla ja vastuu hoidosta terveydenhuollon toimintayksiköllä. Yliopisto ei voi ottaa vastuuta opiskelijan hoidosta eikä yliopistolla myöskään ole oikeutta saada tietoa opiskelijan hoidosta ilman lakisääteistä perustetta.

5.2 Hoitovaihtoehdot

Päihdeongelmia hoidetaan mm. A-klinikkasäätiön Nuorisoasemalla tai A-klinikalla ja YTHS:ssä. Hoidon tarpeen arviointi on tarkoituksenmukaisinta tehdä YTHS:ssä. Hoito on usein yksilöpsykoterapiaa. Mikäli on tarvetta laituskuntoutusjaksolle, ohjataan opiskelija kotipaikkakunnan sosiaali- ja terveystoimeen. Laituskuntoutusjakson ajaksi opiskelijan on mahdollista saada KELAn kuntoutusrahaa.

6 Päihdeongelma ja seuraamukset

Yliopistolain 45 §:n mukaan yliopisto voi käyttää seuraavia kurinpidollisia toimenpiteitä: poistaa opiskelijan opetustilanteesta, evätä oikeuden osallistua opetukseen kolmeksi päiväksi, antaa kirjallisen varoituksen tai erottaa opiskelijan määräajaksi. Yliopisto voi myös peruuttaa opiskeluoikeuden niin sanotun SORA-lainsäädännön tarkoittamissa tilanteissa.

6.1 Opiskelutilanteesta poistaminen

Yliopistolain 45 § mukaan opetusta häiritsevä, väkivaltaisesti tai uhkaavasti käyttäytyvä tai toisen henkeä tai terveyttä vaarantava opiskelija voidaan määrätä poistumaan tilasta, jossa opetusta annetaan, taikka yliopiston järjestämästä tilaisuudesta. Mikäli opetuksesta poistaminen johtuu päihdekäytöstä, on suositeltavaa, että tilanteen jälkeen järjestetään puheeksiotto ja tehdään päihdehaittailmoitus päihdeyhdyshenkilölle, joka järjestää tarvittaessa hoitoonohjausneuvottelun.

Yliopistolain 45a§:n mukaan rehtori ja opetus- ja tutkimushenkilöstöön kuuluva sekä harjoittelun ohjaaja voivat toimia opiskelutilanteesta poistamisessa yhdessä tai erikseen. Opetukseen osallistumisen epääminen

Yliopistolain 45 § mukaan opiskelijan osallistuminen opetukseen voidaan evätä enintään kolmen työpäivän ajaksi, jos on olemassa vaara, että toisen opiskelijan tai yliopistossa tai muussa opetustilassa työskentelevän henkilön turvallisuus kärsii opiskelijan väkivaltaisen tai uhkaavan käyttäytymisen vuoksi taikka opetus tai siihen liittyvä toiminta vaikeutuu kohtuuttomasti opiskelijan häiritsevän käyttäytymisen vuoksi.

Yliopistolain 45a§:n mukaan rehtori ja opetus- ja tutkimushenkilöstöön kuuluva sekä harjoittelun ohjaaja voivat toimia opiskeluun osallistumisen epäämisessä yhdessä tai erikseen. Kirjallinen varoitus ja määräaikainen erottaminen

Opiskelijalle voidaan antaa kirjallinen varoitus, jos hän häiritsee opetusta, käyttäytyy väkivaltaisesti tai uhkaavasti, menettelee vilpillisesti tai muuten rikkoo yliopiston järjestystä, kieltäytyy huumausainetestiä koskevan todistuksen esittämisestä tai on käyttänyt huumausaineita muihin kuin lääkinällisiin tarkoituksiin siten, että hänen toimintakykynsä on heikentynyt. (yliopistolaki 45 §). Opiskelijalle annettavasta kirjallisesta varoituksesta päättää yliopiston rehtori.

Jos opiskelijan teko on vakava tai epäasiallinen käytös jatkuu kirjallisen varoituksen jälkeen, opiskelija voidaan erottaa yliopistosta enintään vuodeksi. Päätöksen tekee yliopiston hallitus.

6.2 Opiskelu oikeuden peruuttaminen (SORA-alat)

Viimesijaisena keinona puuttua turvallisuutta vaarantaviin tilanteisiin silloin, kun opintoihin sisältyy ala-ikäisen turvallisuutta taikka potilas- tai asiakasturvallisuutta koskevia vaatimuksia, on opiskelu oikeuden peruuttaminen. Tutkinnot, joiden suorittajia opiskelu oikeuden peruuttaminen voi koskea, ovat farmaseutin ja proviisorin tutkinto, hammaslääketieteen kandidaatin ja lisensiaatin tutkinto, lääketieteen kandidaatin ja lisensiaatin tutkinto, psykologian kandidaatin ja maisterin tutkinto, humanististen tieteiden kandidaatin ja filosofian maisterin tutkinto logopedian alalla. Lisäksi sosiaalityön koulutuksen ja psykoterapeuttikoulutuksen samoin kuin opettajankoulutuksen opintoja suorittavien opiskelu oikeus voidaan peruuttaa.

Opiskelijan päihdeongelma on ensisijaisesti pyrittävä hoitamaan ja opiskelu oikeuden peruuttaminen tulee kyseeseen useimmiten vasta, jos opiskelijan päihdeongelma edelleen ilmenee opinnoissa. Jos opiskelijan päihteen käyttö on aiheuttanut toisen henkilön terveyden tai turvallisuuden toistuvan tai vakavan vaarantumisen tai olosuhteet muuten antavat aiheutta, peruuttamisprosessin välitön käynnistäminen voi olla ensisijainen vaihtoehto.

Yliopisto voi peruuttaa opiskelu oikeuden yliopistolain 43 a §:n mukaan, jos:

1. opiskelija on vaarantamalla toistuvasti tai vakavasti opinnoissaan toisen henkilön terveyden tai turvallisuuden osoittautunut ilmeisen soveltumattomaksi toimimaan opintoihin liittyvissä käytännön tehtävissä tai harjoittelussa; tai
2. on ilmeistä, että opiskelija ei terveydentilaltaan eikä toimintakyvyltään täytä 37 a §:n 1 momentin mukaisia opiskelijaksi ottamisen edellytyksiä; tai
3. opiskelija on hakuvaiheessa salannut sellaisen 37 a §:n 2 momentissa tarkoitettun tiedon opiskelu oikeuden peruuttamista koskevasta päätöksestä, joka olisi voinut estää hänen valintansa opiskelijaksi; tai
4. opiskelija on tuomittu rangaistukseen laissa erikseen mainituista rikoksista, joita ovat siiveellisyys- ja seksuaalirikokset, murha, tappo, surma, törkeä pahoinpitely, törkeä ryöstö ja huumausainerikokset (ei kuitenkaan huumausaineiden käyttörikos), jos opinnot tai

opintoihin kuuluva harjoittelu edellyttää olennaisesti alaikäisten parissa työskentelyä ja peruuttaminen on tarpeen alaikäisten suojelemiseksi.

Kaikissa tapauksissa ennen peruutuspäätöksen tekemistä yliopiston on selvitettävä yhdessä opiskelijan kanssa tämän mahdollisuus hakeutua muuhun koulutukseen. Opiskelija voidaan suostumuksellaan siirtää yliopiston sellaiseen muuhun koulutukseen, jonka opiskelijaksi ottamisen edellytykset hän täyttää.

Päätökseen opiskeluoikeuden peruuttamisesta tekee yliopiston hallitus.

Opiskeluoikeus voidaan laissa säädetyin edellytyksin palauttaa. Mikäli opiskelijan opiskeluoikeus on peruutettu päihdeongelman vuoksi, on hänen mahdollista hakea opiskeluoikeuden palauttamista, jos päihdeongelma on väistynyt ja lääkäri arvioi, että opiskelija täyttää alakohtaiset terveydentilavaatimukset.

6.3 YTHS:n rooli

Opiskeluterveydenhuollon rooli on aina ensisijaisesti tukea opiskelijaa. Päihdeongelma vaarantaa aina opiskelijan hyvinvoinnin ja opiskelijan opiskelukyky voi alentua pitkäaikaisesti. YTHS:n on huolehdittava opiskelijan saumattomasta jatkohoidosta myös siinä tapauksessa, että opiskelijan opiskeluoikeus on peruutettu ja opiskelija ei voi enää käyttää YTHS:n palveluja.

7 Arkaluonteisen tiedon käsittely ja luottamuksellisuus

Päihdeongelmaa käsiteltäessä käsitellään myös opiskelijan terveystietoja. Henkilötietojen käsittelyä yliopistoissa säätelevät EU:n yleinen tietosuoja-asetus ((EU) 2016/679), sitä täydentävä kansallinen tietosuojalaki (L 1050/2018), julkisuuslaki (L 621/1999) sekä yliopistolaki (L 558/2009). Näissä säädöksissä henkilön terveystietojen käsittelyyn kohdistuu erityisiä vaatimuksia muun muassa salassapidon osalta.

Terveystietoihin liittyvät määritelmät laissa

Tietosuoja-asetuksen mukaan henkilötietoja ovat kaikki tunnistettuun tai tunnistettavissa olevaan henkilöön liittyvät tiedot (tietosuoja-asetus 4 artikla kohta 1). Tietosuoja-asetuksen mukaan *erityisiä henkilötietoryhmiä* ovat muun muassa terveyttä koskevat tiedot (tietosuoja-asetus 9 artikla). Terveystiedoilla tarkoitetaan henkilön fyysiseen tai psyykkiseen terveyteen liittyviä henkilötietoja, mukaan lukien tiedot terveyspalvelujen tarjoamisesta, jotka ilmaisevat hänen terveydentilansa (tietosuoja-asetus 4 artikla kohta 15). Yliopistolaisissa säädetään hakijan ja opiskelijan terveydentilaa ja toimintakykyä koskevien tietojen käsittelystä tietyissä opiskeluoikeutta ja kurinpiitoa koskevissa prosesseissa. Yliopistolaisissa on lisäksi käsittelysäännöksiä arkaluonteisten henkilötietojen käsittelystä yleisesti.

Opiskelijan terveystietojen käsittely yliopistossa

Yliopistolla tulee olla tietosuoja-asetuksen 6 artiklan mukainen käsittelyperuste, kun se käsittelee opiskelijoiden henkilötietoja (esim. opiskelijan nimi ja opiskelijan opintosuoritukset). Yliopiston opetustehtävän hoitamisen kannalta olennaiset opiskelijoiden henkilötietojen käsittelyperusteet ovat lakisääteiden velvoitteen noudattaminen sekä yleiseen etuun perustuvan tehtävän suorittaminen. Yliopistolla tulee lisäksi olla tietosuoja-asetuksen 9 artiklan mukainen erityinen käsittelyperuste, kun se käsittelee opiskelijoiden erityisiin henkilötietoryhmiin kuuluvia henkilötietoja (esim. opiskelijan terveystiedot). Tietosuoja-asetuksen mukaan erityisiin henkilötietoryhmiin kuuluvia tietoja ei saa käsitellä –kuten kerätä, säilyttää, hakea, muuttaa, tuhota, luovuttaa- ilman tietosuoja-asetuksessa säädettyä perustetta (tietosuoja-asetus 4 artikla kohta 2 ja 9 artikla). Käsitteilykieltoa ei sovelleta tietojen käsittelyyn, josta säädetään laissa tai joka johtuu välittömästi

rekisterinpitäjälle laissa säädetystä tehtävästä. Rekisterinpitäjän on toteutettava asianmukaiset ja erityiset toimenpiteet rekisteröidyn oikeuksien suojaamiseksi kuten tietojen salaaminen (tietosuojalaki 6§).

Yliopisto käsittelee rekisterinpitäjänä opiskelijoiden terveystietoja tiettyjä yliopistolaissa säädettyjä tehtäviä hoitaessaan. Yliopistolain 37 b ja 43 b–43 d §:ssä säädetään opiskelijan terveydentilaa ja toimintakykyä koskevien henkilötietojen käsittelystä opiskeluoikeuden myöntämisestä, peruuttamisesta, palauttamista tai kurinpitoa koskevissa prosesseissa. Yliopistolain 45 b §:n mukaan näihin prosesseihin liittyviä tietoja yliopistossa saavat käsitellä vain ne henkilöt, jotka valmistelevat tai tekevät päätöksen opiskelijavalinnasta, opiskeluoikeuden peruttamisesta, opiskeluoikeuden palauttamisesta tai kurinpidosta taikka jotka antavat lausuntoja näistä asioista.

Yliopiston tulee määritellä tehtävät, joihin sisältyy arkaluonteisten tietojen käsittelyä. Arkaluonteiset tiedot on säilytettävä erillään muista henkilötiedoista. Ne tulee poistaa rekisteristä välittömästi, kun niiden säilyttämiselle ei ole enää lakisääteisten tehtävien edellyttämää perustetta, kuitenkin viimeistään neljän vuoden kuluttua tietojen merkitsemisestä rekisteriin. (yliopistolaki 45 b §)

Julkisuuslain mukaan henkilön terveydentilaa tai vammaisuutta taikka hänen saamaansa terveydenhuollon ja kuntoutuksen palvelua koskevat tiedot ovat salassapidettäviä (julkisuuslaki 24 § 1 mom 25 k).

Julkisuuslain mukaisesti yliopiston palveluksessa oleva samoin kuin luottamustehtävää hoitava on vaitiolovelvollinen salassa pidettävästä tiedosta, jonka hän on saanut tietää yliopistossa toimiessaan. Vaitiolovelvollisuus koskee sekä kirjallista että suullista salassa pidettävää tietoa. Vaitiolovelvollisuus jatkuu tehtävän päätyttyäkin. (julkisuuslaki 23§ 1 mom) Kaikki opiskelijan päihdeongelman selvittelyyn liittyvät keskustelut ja neuvottelut ovat luottamuksellisia eikä niiden sisältöä saa ilmaista sivullisille. Sivullisia ovat lähtökohtaisesti myös ne yliopiston työntekijät, jotka eivät osallistu kyseisen päihdeongelman selvittelyyn. Terveystietojen hallinnalla on ammattinsa perusteella vaitiolovelvollisuus asiakkaidensa terveys- ja muista tiedoista.

Yliopistolain 90 a §:ssä säädetään poikkeuksia salassapidettäviin tietojen antamiseen. Opiskelijan terveydentilaa ja toimintakykyä koskevia ja tehtävien hoidon kannalta välttämättömiä tietoja on tiedon haltijalla salassapitosäännösten estämättä oikeus antaa:

1. yliopiston rehtorille ja yliopiston turvallisuudesta vastaavalle muulle henkilölle opiskelun turvallisuuden varmistamiseksi;
2. opinto-ohjauksesta vastaaville henkilölle muihin opintoihin ja tukipalveluihin ohjaamista varten;
3. opiskeluterveydenhuollosta vastaaville henkilöille opiskelijan terveyden ja turvallisuuden varmistamiseksi ja tarvittaviin tukitoimiin ohjaamista varten;
4. harjoittelusta vastaaville henkilöille opiskelijan sekä harjoittelupaikan henkilöstön ja asiakkaiden turvallisuuden varmistamiseksi; sekä
5. poliisille ja yliopiston edustajalle, joka on ensisijaisessa vastuussa turvallisuusuhan selvittämisestä, välittömän turvallisuusuhan arvioimiseksi tai mikäli opiskelijan todetaan terveydentilansa arvioinnissa olevan vaaraksi muiden turvallisuudelle.

Tiedon haltija voi olla muukin kuin yliopiston työntekijä, esimerkiksi opiskeluterveydenhuollon ammattihenkilö.

Lisäksi yliopistolain 90 a §:n mukaisesti yliopistolaissa tarkoitettuja tehtäviä hoitavalla on salassapitovelvollisuuden estämättä oikeus ilmoittaa poliisille henkeen tai terveyteen kohdistuvan uhkan arviointia ja uhkaavan teon estämistä varten välttämättömät tiedot, jos hän tehtäviä hoitaa-

saan on saanut tietoja olosuhteista, joiden perusteella hänellä on syytä epäillä jonkun olevan vaarassa joutua väkivallan kohteeksi.

Lisätietoja

Päihteet ja opiskelijakulttuuri

www.yths.fi/terveystieto_ja_tutkimus/yhteisoterveys/paihteet_ja_opiskelijakulttuuri

Päihteet ja terveys –sivusto www.yths.fi/paihteet_ja_terveys

YTHS:n terveystietopankki www.yths.fi/terveystieto_ja_tutkimus/terveystietopankki

www.yths.fi/filebank/537-Bileopas.pdf www.paihdelinkki.fi www.taitolaji.fi/

Lähteet

Yliopistolaki 954/2011, yliopistoasetus 770/2009 ja henkilötietolaki 523/1999, julkisuuslaki (L 621/1999), tietosuojalaki (L 1050/2018), EU:n yleinen tietosuoja-asetus ((EU) 2016/679) ja niiden muutokset

Sosiaali- ja terveysministeriön SORA-lainsäädäntöä koskeva opas

Ohjelman pohjana on käytetty Turun yliopiston lääketieteellisen tiedekunnan päihdeohjelmaa

Liitteet

Yliopistot täydentävät lomakkeisiin oman organisaationsa yhdyshenkilön tiedot, jolle lomake toimitetaan.

Liite 1 Opetustilanteesta poistaminen päihdekäytön takia

Yliopistolain 45 §:n mukaan opetusta häiritsevä, väkivaltaisesti tai uhkaavasti käyttäytyvä tai toisen henkeä tai terveyttä vaarantava opiskelija voidaan määrätä poistumaan tilasta, jossa opetusta annetaan, taikka yliopiston järjestämästä tilaisuudesta.

Opiskelijan nimi	Henkilötunnus
Opintojakso/opetustilanne	
Kuvaus tilanteesta:	
<p>Miten päihdehaitta todettiin? Valitse seuraavista tai kuvaa alle sanallisesti.</p> <p> ☐ Humalatila ☐ Muut vieroitusoireet ☐ Muu päihtymys ☐ Epäasiallinen ja häiritsevä käytös ☐ Krapula </p> <p>Lisätietoja:</p>	
Opiskelijan oma näkemys tilanteesta:	
Päivämäärä ja paikka	
Opettajan allekirjoitus, nimenselvennys ja yhteystiedot	

Lomake toimitetaan yliopiston/tiedekunnan opiskelijoiden päihdeyhdyshenkilölle tai, mikäli päihdeyhdyshenkilöä ei ole, yliopiston/tiedekunnan opintoasiainpäällikölle.

Liite 2 Tiedonsiirtolomake yliopistolta terveydenhuollolle

Opiskelija velvoitettu esittämään huumausainetestiä koskeva todistus

Todistus toimitetaan 3 viikossa: _____
(yliopiston/tiedekunnan päihdeyhdyshenkilön tiedot)

Opiskelijan nimi	Henkilötunnus	
☐ Perustelu vaatimukselle esittää huumausainetestiä koskeva todistus epäily huumausaineiden vaikutuksen alaisena olemisesta epäily huumeriippuvuudesta ☐ Kirjallinen kuvaus:		
Päihtymysepäily		
Paikka		
Pvm ja kellonaika		
Päihtymystilan arvioija *		
Nimi <small>*yliopiston tai harjoittelupaikan edustaja</small>	Puh	
Päihtymystilan arviointi		
Puhe: _ selvää _ epäselvää	Puhuteltavuus: _ kyllä _ heikentynyt	Ajan ja paikan taju: _ kyllä _ heikentynyt
Kävely: _ varmaa _ epävarmaa	Reaktiokyky: _ normaali _ hidastunut	Alkoholin haju: _ ei _ kyllä
Olemus: _ rauhallinen – hallittu _ unelias	_ euforinen – menee lujaa _ uhitteleva	_ ahdistunut _ itkuinen
Fyysiset oireet: _ ei ole _ vapina	_ levottomuus _ oksentaminen	_ hikoilu

Kuvaus toimintakyvyn heikentymisestä

Huumausainetestaustodistuksen esittämiseen velvoittaneen yliopiston edustajan yhteystiedot

Nimi

Puh

Opiskelija on ohjattu terveydenhuoltoon huumausainetestausta varten

Pvm ja kellonaika

Terveydenhuollon yksikön nimi

Mahdollisen saattajan nimi

Päivämäärä

Allekirjoitus ja nimenselvennys

Opiskelijan näkemys

- Myönnän huumeidenkäytön/huumeriippuvuuden
- Kiellän huumeidenkäytön/huumeriippuvuuden

Kirjallinen vastaus:

Päivämäärä

Opiskelijan allekirjoitus

Opiskelijalla tulee olla testitilanteessa mukanaan kuvallinen henkilötodistus.

Tämän asiakirjan alkuperäinen kappale on yliopiston kappale. Yksi kopio on annettu opiskelijalle ja yksi jää terveydenhuollon yksikköön.